

**Stanovisko MFSR k hodnoteniu RRZ plnenia pravidla o
vyrovnanom rozpočte za rok 2013**

Ministerstvo financií (MFSR) zverejnilo 30. júna hodnotenie plnenia pravidla vyrovnaného rozpočtu¹ tzv. Fiškálneho kompaktu. Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ) zverejnilo 14. júla hodnotenie plnenia pravidla o vyrovnanom rozpočte za rok 2013² vrátane stanoviska k hodnoteniu MFSR. V súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy toto stanovisko reaguje na správu RRZ.

Hlavné závery hodnotenia MFSR

V roku 2013 Slovensko postupovalo k svojmu strednodobému rozpočtovému cieľu a nedochádzalo k výraznej odchýlke v zmysle fiškálneho kompaktu. Konsolidačné úsilie bolo výrazne vyššie, než požadoval fiškálny kompakt a nedošlo tak k odchýlke od konvergenčnej cesty k strednodobému cieľu. Vývoj očistených výdavkov bol tiež v súlade s výdavkovým pravidlom. Vzhľadom na to, že sa Slovensko v roku 2013 nachádzalo v procedúre nadmerného deficitu, EK za uplynulý rok nehodnotila odchýlku podľa pravidiel preventívnej časti Paktu.

Posúdenie nastania alebo trvania výnimočných okolností

Správa RRZ konštatuje že v priebehu roku 2013 nenastala žiadna udalosť, ktorá by spĺňala definíciu výnimočnej okolnosti. Za výnimočné okolnosti možno považovať nezvyčajnú udalosť mimo kontroly dotknutej krajiny, ktorá má veľký vplyv na finančnú pozíciu verejnej správy alebo obdobie prudkého hospodárskeho poklesu, v zmysle ich vymedzenia v revidovanom Pakte stability a rastu, a to za predpokladu, že dočasné odchýlenie sa dotknutej krajiny od jej strednodobého cieľa neohrozí fiškálnu udržateľnosť v strednodobom horizonte. MFSR nemá výhrady k tomuto záveru správy RRZ. Podľa MFSR je pre hodnotenie nastania alebo trvania výnimočných okolností kľúčové hodnotenie Európskej komisie (EK).

Posúdenie kritérií pre určenie strednodobého rozpočtového cieľa

Zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy stanovuje maximálnu hodnotu štrukturálneho deficitu vo výške 0,5 % HDP. Zákon umožňuje dosiahnuť vyššiu úroveň štrukturálneho salda, maximálne do výšky 1 % HDP, ak sú splnené dve podmienky. Prvou podmienkou je dosiahnuť dlh verejnej správy výrazne nižší ako 60 % HDP. Výrazne nižší dlh možno vnímať ako úroveň dlhu, s ktorou nie sú spojené žiadne sankcie vyplývajúce z ústavného zákona. V súčasnosti ide o hrubý dlh pod úrovňou 50 % HDP, od roku 2018 začne táto hranica klesať o 1 percentuálny bod ročne, až kým v roku 2027 nedosiahne konečnú úroveň 40% HDP. MFSR nemá výhrady k tomuto záveru správy RRZ vzhľadom na neexistenciu zodpovedajúceho konceptu v metodike EK. Druhou podmienkou sú minimálne riziká v súvislosti s dlhodobou udržateľnosťou definovanou podľa zákona o rozpočtovej zodpovednosti. Aj vzhľadom na odkaz v zákone na ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti minimálne riziká dlhodobej udržateľnosti možno definovať ako hodnotu ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti najviac vo výške 1 % HDP. Vzhľadom na neexistenciu zodpovedajúceho konceptu v metodike EK súhlasí MFSR s aplikovaným postupom pre stanovenie maximálnej hodnoty štrukturálneho salda (strednodobého cieľa) v kontexte fiškálneho kompaktu. Vláda v Programe stability na roky 2014-17 potvrdila strednodobý rozpočtový cieľ na úrovni 0,5 % HDP.

Požadované konsolidačné úsilie na dosiahnutie strednodobého rozpočtového cieľa podľa postupu RRZ

Podľa správy RRZ tempo znižovania štrukturálneho deficitu v roku 2013 výrazne presiahlo potrebné zlepšenie. Podľa postupu RRZ na základe vlastného odhadu úrovne štrukturálneho salda predstavuje požadované ročné zlepšenie 0,9 % HDP, ktoré bude potrebné dodržiavať na dosiahnutie strednodobého cieľa aj v nasledujúcich rokoch.

Podľa zákona sa postup vedúci k strednodobému cieľu zabezpečuje podľa nariadení Paktu stability a rastu a Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii. Požadované konsolidačné úsilie má v

¹ Dostupné na <https://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=9664>

² Celé stanovisko je zverejnené - <http://www.rozpoctovarada.sk/svk/rozpocet/246/hodnotenie-plnenia-pravidla-o-vyrovnanom-rozpocte-za-rok-2013>

princípe dosahovať 0,5 % HDP ročne, pričom v lepších ekonomických časoch má byť rýchlejšie a v horších môže byť pomalšie. Podrobnejšie aj v prílohe 1 hodnotenia MFSR. Podľa špecifických odporúčaní pre Slovensko schválených Radou EÚ v júni 2014 má konsolidačné úsilie dosiahnuť 0,1 % HDP v roku 2014 a 2015 v kontexte horšieho ekonomického vývoja a následne dosahovať v princípe 0,5 % HDP. Postup RRZ nie je v súlade s odporúčaniami Rady EÚ a postupom EK, ktorý preberá aj MFSR.

V správe RRZ chýba podstatné zdôvodnenie ohľadne odlišného prístupu RRZ. Zatiaľ čo zohľadnenie národných špecifik môže byť považované za ekonomicky správnejšie, MFSR sa rozhodlo využívať prístup EK ktorý podlieha dohľadu členských krajín EÚ. Hlavným dôvodom tohto rozhodnutia je, že vyhodnotenie plnenia pravidiel a ultimatívne rozhodnutie o sankčných mechanizmoch sa realizuje na základe prístupu EK.

Metodické rozdiely

Vo viacerých oblastiach možno badať metodické rozdiely pri postupe výpočtu kľúčových indikátorov pre hodnotenie plnenia pravidla vyrovnaného rozpočtu podľa RRZ a EK, respektíve MF SR. Správa RRZ konštatuje, že závery stanoviska RRZ sa aj napriek odlišnému spôsobu hodnotenia zhodujú so závermi ministerstva financií. V strednodobom horizonte by pri hodnotení bolo dobré dospieť k medzinárodne porovnateľnej metodike, ktorá by zabezpečovala konzistentnosť hodnotení medzi krajinami, ako aj k jednej národnej metodike, ktorá by vo väčšej miere zohľadňovala slovenské špecifiká pri odhade produkčnej medzery a elasticít.